

Lerums kommun
Sektor samhällsbyggnad
443 80 LERUM

Lerums Naturskyddsförenings synpunkter i samråd enligt 14b § väglagen, angående "Förbindelseväg till Öxeryd"

Lerums Naturskyddsförening (LNF) har tagit del av underrättelse 2015-09-30 och lokaliseringsstudie april 2015. I tidigare skrivelser 2011-04-04 och 2012-11-14 lämnade LNF synpunkter på program för Öxeryd respektive förstudie för förbindelseväg till Öxeryd. Den idag delvis mycket smala och trafikfarliga Kolborydsvägen föreslogs i programmet ersättas av en ny parallellväg söder om befintlig väg, vilken istället skulle utnyttjas som gång- och cykelväg. LNF ansåg detta vara en god lösning.

Senare föreslogs istället att en ny gång- och cykelväg skulle byggas söder om befintlig väg. Den befintliga vägen skulle behållas som bilväg och byggas ut med ett antal mötesplatser. LNF ansåg förslaget olämpligt med hänsyn till bland annat intrånget i natur- och kulturvärden för att åstadkomma mötesplatserna. Förslag fick även hård kritik av boende i Öxeryd med hänsyn till dålig framkomlighet på gamla vägen även med mötesplatser.

I den nu aktuella lokaliseringsstudien redovisas de två tidigare presenterade huvudalternativen för bilväg respektive gång- och cykelväg. LNF förordar entydigt alternativ 1, vilket även överensstämmer med programmets ursprungliga förslag. Alternativet nollplus att behålla biltrafiken på nuvarande väg är enligt LNF:s uppfattning inte acceptabelt med hänsyn till natur- och kulturpåverkan. Det är dessutom ingen långsiktigt hållbar lösning för trafiken som på sikt bör ske med utökade busstransporter.

LNF förordar dessutom att gång- och cykelvägen läggs norr om bilvägen även i avsnittet närmast Stamsjön. Då behöver alla som går runt Stamsjön på Stamsjöslingan inte passera bilvägen två gånger. Att promenera runt Stamsjön är mycket populärt och utnyttjandet ökar sannolikt om den del som idag går på den trafikfarliga bilvägen bortfaller.

LNF anser att angivna klassningar av enskilda faktorer för de redovisade alternativen delvis är uppenbart felaktiga och tendensiösa. Det går inte att bortse från misstanken att klassningarna har styrts av önskemålet att alternativ nollplus skulle framstå som fördelaktigast.

Nollalternativet

LNF instämmer i bedömningen att nollalternativet är oacceptabelt såväl kortsiktigt som långsiktigt. I jämförelsetabellen på sid 31 anges att nollalternativet skulle vara neutralt med avseende på boendemiljö, naturmiljö, kulturmiljö och landskapsbild. LNF anser att fortsatt och utökad biltrafik på nuvarande väg på sikt riskerar att försämra förhållandena i dessa avseenden, dels på grund av trafikökningen i sig, dels på grund av de skötsel- och underhållsåtgärder som ökande trafik kommer att kräva. Sådana effekter kan ses redan nu. Nollalternativet är sålunda i verkligheten ännu sämre än vad som anges i lokaliseringsstudien.

Alternativ nollplus

LNF anser att nollplusalternativet är oacceptabelt med hänsyn till påverkan och trafikförhållanden. Alternativet innebär fortsatt biltrafik på den gamla vägen med utbyggnad av mötesplatser. Detta löser inte trafikproblemet långsiktigt och innebär sannolikt behov av ytterligare framtida ombyggnad med negativa konsekvenser för området i flera avseenden, vilket även har påtalats av Länsstyrelsen (på sid 8 finns följande: *Länsstyrelsen påpekade dock i sitt yttrande 2012-12-04 att de "... ställer sig dock undrande till om alternativ 0+ är tillräckligt på lång sikt utifrån de, om än begränsande utbyggnadsplanerna i Öxerydsområdet*"). Risken är stor att nollplusalternativet på sikt medför att den gamla vägen breddas i hela sträckningen och därmed natur- och kulturvärdena utmed vägen förstörs. LNF anser att alternativet har värderats missvisande positivt i förstudien med avseende på inverkan på boendemiljö, naturmiljö, kulturmiljö och landskapsbild.

Alternativ 1

Alternativet förordades i det tidigare programmet för Öxeryd och framstår även nu som enda lämpliga alternativ, bland annat för att trafikproblemen blir lösta långsiktigt och inte kommer att kräva framtida ombyggnader och intrång, helt i enlighet med Länsstyrelsens ovan refererade uppfattning. Eftersom såväl nollplusalternativet som alternativ 1 förutsätter nybyggda parallellvägar framstår skillnaden i bedömning av påverkan på naturmiljö, kulturmiljö och landskapsbild som direkt missvisande. Det är inte rimligt att nollplusalternativet skulle ge neutral påverkan och alternativ 1 negativ påverkan. Snarare ger alternativ 1 förbättringar, framför allt i ett längre perspektiv.

Förkastade alternativ

LNF delar lokaliseringsstudiens uppfattning att alternativen 2 och 3, vilka beskrivs på sid 25-26, är olämpliga och ska förkastas.

Tidigare åtgärder på vägen

I tidningar 1964 beskrivs att vägen då breddades för en kostnad av 100 000 kr. Man var angelägen om att bevara stenmurarna, men rev ändå bort en del. Nu, 2015, bör de ekonomiska förutsättningarna vara sådana att bevarandeambitionen från 1964 fullföljs utan kompromisser.

Synpunkter beträffande benämningen "Lilla Stamsjön"

I lokaliseringsstudien och även andra offentliga handlingar och kartor benämns den avlånga sjön rakt söder om Lerums tätort "Lilla Stamsjön". Denna benämning är olämplig och missvisande, eftersom endast namnet inte entydigt klargör vilken sjö som avses. Söder om bebyggelsen i Öxeryd ligger sjöarna Stora Stamsjön och Öxsjön. Söder om Stora Stamsjön

ligger den betydligt mindre Lilla Stamsjön, vilken avrinner mot Stora Stamsjön och sålunda tillhör samma avrinningsområde. Dessa två benämningar är logiska med hänsyn till sjöarnas storlek. Såväl Stora Stamsjön som Öxsjön avrinner sedan till den avlånga sjö som ofta tyvärr också benämns "Lilla Stamsjön" trots att den är av samma storlek som Stora Stamsjön. Enligt LNF:s uppfattning borde den norra "Lilla Stamsjön" istället benämnas Nedre Stamsjön eller eventuellt Långa Stamsjön för att göra skillnad mot den mera logiskt benämnda Lilla Stamsjön uppströms Stora Stamsjön. I vattendomen från 1853 finns benämningen Nedre Stamsjön. På de häradseconomiska kartbladen Nääs och Kolboryd från 1890-97 benämns sjöarna Öfre respektive Nedre Stamsjön. Dessa benämningar bör därför vara historiskt korrekta.

Lerums Naturskyddsförening

Olov Holmstrand
ordförande